

SCHEMAT POSTĘPOWANIA W RAMACH DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH

Dyrektor:

- ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia;
- pozyskuje kluczowe informacje (co się stało, kto był zaangażowany, kto był świadkiem, jak zdarzenie się zaczęło).
- w uzasadnionych sytuacjach – powiadamia Policję (997, 112), straż pożarną (998, 112), pogotowie ratunkowe (999, 112),
- rozpoczyna realizację szkolnych procedur: ewakuacji, przeciwpożarowej, bombowej, inne (w zależności od zdarzenia);
- powołuje Szkolny Zespół Kryzysowy;
- w uzasadnionych sytuacjach – wzywa placówkę wsparcia (np. poradnię psychologiczno-pedagogiczną) Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- zawiadamia, przez ogłoszenie lub w inny dostępny sposób, personel szkoły;
- chroni (odizolowuje) wszystkich, którzy byli narażeni na niebezpieczeństwo;
- podejmuje działania zapobiegające dezinformacji, chaosowi;
- upewnia się, że wszyscy pozostali uczniowie (personel) są bezpieczni;
- zarządza kontrolę wejść/wyjść w szkole;
- utrzymuje kontakt z personelem szkoły, aby monitorować sytuację;
- kieruje uczestnikami zdarzeń;
- na bieżąco zawiadamia jednostkę policji /straży pożarnej o przebiegu zdarzeń;
- zbiera świadków, poszkodowanych w zdarzeniu, jeśli to możliwe;
- zbiera kluczowe informacje niezbędne do dalszych działań;
- organizuje udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej rannym (zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom);
- kontroluje obecność uczniów i personelu;
- wyznacza osobę do zawiadamiania rodziców /opiekunów prawnych/ uczniów;
- zleca zabezpieczenie miejsca zdarzeń, śladów;
- współpracuje z policją lub odpowiednimi służbami w rozwiązaniu problemu
- kieruje współpracą personelu ze służbami;
- zawiadamia służby interweniujące, personel, rodziców/opiekunów prawnych/ o ustabilizowaniu sytuacji;
- inicjuje działania naprawcze.

KONTAKT Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ

- Dyrektor szkoły może nawiązać współpracę z przedstawicielami mediów zanim nastąpi kryzys,
- współpracuje z Wydziałem Edukacji, Kultury i Sportu Gminy Goleniów i Szkolnym Zespołem Kryzysowym w przygotowaniu oficjalnych komunikatów dla mediów;
- Dyrektor szkoły wyznacza osobę, spośród personelu szkoły lub zespołu kryzysowego, odpowiedzialną za kontakt z dziennikarzami;
- wyłącznie osoba wyznaczona przez Dyrektora szkoły przekazuje informacje do mediów;
- Dyrektor szkoły wyznacza miejsce, z którego będą udzielane informacje podczas kryzysu;
- Należy zwrócić uwagę, aby dziennikarze otrzymywali informacje od wyznaczonego personelu i nie „werbowali” rozmówców spośród uczniów.
- Zabrania się udzielenia informacji o zdarzeniach mających miejsce w szkole osobom nieupoważnionym do tego przez Dyrektora szkoły.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W CZASIE ZAGROŻENIA BOMBOWEGO

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji, przedmiotów lub podejrzenie obcej osoby należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów, powiadomić dyrektora szkoły, który przeprowadza ewakuację i powiadamia odpowiednie służby (112, 997, 996); w przypadku nieobecności dyrektora zastępuje go wicedyrektor.

SYMPTOMY WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób;
- pozostawione bez opieki przedmioty, typu: teczki, paczki, pakunki itp.;
- osoby wyglądające na obcokrajowców;
- osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku, wzbudzające podejrzenie swoim zachowaniem,
- samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach, lub w pobliżu miejsc organizowania imprez masowych i zgromadzeń.

O swoich spostrzeżeniach informujemy: dyrektora szkoły lub jego zastępcę, który podejmuje działania leżące w gestii dyrektora. Powiadamia Policję.

PROCEDURA

1. Do czasu przybycia Policji akcją kieruje Dyrektor szkoły, lub członek Zespołu Zarządzania Kryzysowego.
2. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu Policji na miejsce incydem bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, nauczyciele oraz użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.

6. Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, toalety, piwnice, strychy) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują pracownicy obsługi szkoły w przydzielonych im rewirach.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić Dyrektora szkoły lub członków Zespołu Zarządzania Kryzysowego.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu pracy, należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste, a nauczyciele dzienniki zajęć.
10. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ PO OTRZYMANIU INFORMACJI O PODŁOŻENIU BOMBY

1. Jeżeli to telefon, nigdy nie odkładaj pierwszy/a słuchawki, zapamiętaj jak najwięcej, słuchaj uważnie, spróbuj zapisać informację.
2. Jeżeli masz taką możliwość i odpowiedni telefon – nagrywaj rozmowę.
3. Sprawdź, czy zidentyfikował się numer telefonu jeżeli masz możliwość, zapisz go.
4. Jeśli to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie zniszczył, zanieść ją do najwyższego przełożonego zarządzającego obiektem.
5. Natychmiast osobiście poinformuj o przebiegu rozmowy telefonicznej Dyrektora szkoły, lub członka Zespołu Zarządzania Kryzysowego.
6. Podejmuj wspólne działania zabezpieczające życie i zdrowie ludzi, a w dalszej kolejności obiekt.
7. Pamiętaj, że osoba kierująca danym obiektem samodzielnie podejmuje decyzję o ewakuacji.
8. Podczas działań, związanych z neutralizacją „bomby”, stosuj się do poleceń Policji.
9. Jak najszybciej oddal się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze informuj o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.

RADY EKSPERTÓW Z BIURA OPERACJI ANTYTERRORYSTYCZNYCH KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI

1. Zawczasu pomyśl, którędy można się ewakuować w pośpiechu z budynku. Zapamiętaj, gdzie znajdują się klatki schodowe i wyjścia ewakuacyjne.

2. Zwracaj uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte, zrzucone lub zniszczone podczas wybuchu. Zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia.
3. Należy również pamiętać o tym, aby nie przyjmować od obcych osób żadnych pakunków oraz nie pozostawiać bagażu bez opieki.
4. Jeżeli jesteś osobą, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinieneś ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
5. Zawiadamiając Policję należy podać następujące informacje: rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot, osoba obca stanowiąca zagrożenie); treść rozmowy z osobą informującą o zagrożeniu; numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia; adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej; opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
6. Wskazane jest uzyskanie od Policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AWARII PRĄDU

1. Niniejsza procedura zostaje zastosowana przez Dyrektora szkoły, jeżeli w salach temperatura spadnie poniżej 18°C.
2. Jeżeli Dyrektor szkoły nie ma możliwości szybkiego usunięcia awarii lub podłączenia zapasowego źródła ogrzewania, wówczas ma prawo do zawieszenia zajęć.
3. Jeżeli decyzja o zawieszeniu zajęć dotyczy dnia następnego:
 - dyrektor w formie informacji pisemnej umieszczonej na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej szkoły zawiadamia o tym fakcie wszystkich rodziców/opiekunów prawnych; wychowawcy klas zamieszczają powyższą informację w zeszytach kontaktów uczniów
 - rodzice/opiekunowie potwierdzają zapoznanie się z informacją podpisem
 - informacja powinna zawierać: okres zawieszenia oraz przyczynę podjętej decyzji
4. Jeżeli decyzja o zawieszeniu zajęć dotyczy bieżącego dnia:
 - wychowawca telefonicznie (rozmowa lub SMS) zawiadamia rodziców/opiekunów o konieczności wcześniejszego odebrania dziecka, które nie ukończyło 10 lat lub samodzielnym wcześniejszym powrocie dziecka do domu powyżej 10 roku życia.
5. Nauczyciele, do momentu odbioru dzieci, zapewniają im opiekę w najcieplejszym pomieszczeniu w szkole. Dbają o właściwy ubiór dzieci. Zaleca się także zabawy ruchowe dla rozgrzania organizmu (dostosowane do możliwości dzieci).
6. Dyrektor podejmuje decyzję o odwołaniu zawieszenia zajęć po usunięciu awarii i ustaleniu właściwej temperatury w salach (min. 18°C).
7. O odwołaniu zawieszenia zajęć dyrektor informuje rodziców/opiekunów w formie informacji pisemnej umieszczonej na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej szkoły.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZIDENTYFIKOWANIA ZAGROŻENIA WYBUCHU GAZU

1. Jeśli osoba wchodząca do budynku szkoły lub już w nim przebywająca wyczuje zapach gazu ziemnego lub innego, zobowiązana jest do podjęcia działań chroniących ludzkie zdrowie i życie oraz minimalizujących ryzyko wybuchu.
2. Osoba ta zobowiązana jest powiadomić Dyrektora szkoły:
3. Dyrektor, po otrzymaniu informacji o zagrożeniu, podejmuje następujące działania:
 - zawiadamia pogotowie gazowe
 - wydaje wyznaczonemu pracownikowi zalecenie niewpuszczania do budynku żadnych osób, aż do chwili, gdy specjaliści nie ustalą źródła zapachu gazu i nie wydadzą stosownych decyzji
 - w przypadku podejrzenia dużego zagrożenia podejmuje decyzję o ewakuacji osób już przebywających w budynku
 - wydaje zakaz włączania oświetlenia elektrycznego oraz innych urządzeń elektrycznych, a także wyłączania już palącego się oświetlenia
 - wydaje zakaz używania otwartego ognia (np. zapalek, zapalniczek)
 - zamyka osobiście zawór gazu lub wydaje polecenie innej upoważnionej osobie (np. pracownikowi obsługi)
 - nakazuje wszystkim pracownikom szkoły otwarcie okien na oścież i wietrzenie pomieszczeń
 - udziela wyczerpujących informacji ekipie specjalistów pogotowia gazowego oraz udostępnia pomieszczenia i sprzęt konieczny do przeprowadzenia akcji
 - stosuje się do wskazówek udzielanych przez osoby uprawnione
 - pozwala na ponowne użytkowanie budynku dopiero po otrzymaniu zezwolenia od specjalistów stwierdzających ustanie zagrożenia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE WYSTĄPIENIA OBFITYCH OPADÓW ŚNIEGU, OBLODZEŃ I INNYCH ZAGROZEŃ ZWIĄZANYCH Z PORĄ ROKU

1. W przypadku wystąpienia obfitych opadów śniegu lub oblodzeni, powodujących śliskość na drogach i chodnikach prowadzących do budynków szkoły, wyznaczony przez Dyrektora pracownik obsługi zobowiązany jest na bieżąco podejmować działania, doprowadzające nawierzchnię do stanu bezpiecznego (tzn. odgarniać śnieg, posypywać powierzchnię piaskiem z solą, usuwać oblodzenia).
2. W przypadku obfitych opadów śniegu pracownik, o którym mowa w punkcie 1, zobowiązany jest do monitorowania grubości pokrywy śnieżnej na dachu – bez wchodzenia na dach.
3. Informację o grubości pokrywy śnieżnej pracownik przekazuje niezwłocznie dyrektorowi, który zleca usunięcie nadmiaru śniegu z dachu wyspecjalizowanej firmie.
4. W sytuacji powstania na dachu sopli lodu i zwisów śnieżnych zagrażających bezpieczeństwu Dyrektor zawiadamia jednostkę straży pożarnej o potrzebie usunięcia zagrożenia.
5. Pracownik, o którym mowa w punkcie 1, natychmiast po stwierdzeniu zagrożeń, odgradza i zabezpiecza teren przed dostępem dla dzieci i innych osób.
6. Pracownik sekretariatu jest zobowiązany do zapewnienia środków służących utrzymaniu nawierzchni dróg i chodników w stanie bezpiecznym (sól, piasek, szufle, miotły).
7. Pracownik, o którym mowa w punkcie 1, dba o stałą gotowość i dostępność środków, narzędzi i sprzętu służących do odśnieżania i odladzania nawierzchni. Piasek nie może być zbrylony.
8. W sytuacji silnego zalodzenia i obfitych opadów śniegu, silnych wiatrów, gradobicia obowiązuje zakaz wychodzenia z dziećmi poza teren budynku.
9. Wszyscy pracownicy są zobowiązani do natychmiastowego informowania o wszelkich zaistniałych zagrożeniach zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynku.
10. Nauczyciele i wychowawcy przeprowadzają z uczniami zajęcia informujące o zagrożeniach związanych z funkcjonowaniem człowieka w niskich temperaturach (właściwy ubiór, zapobieganie odmrożeniem, odżywianie), bezpiecznych zabawach na śniegu i lodzie oraz poruszaniu się po drogach w okresie zimy (stosowanie odblasków, zakaz zabawy w pobliżu dróg).

PROCEDURA POSTĘPOWANIA SUBSTANCJI SZKODLIWYCH, TOKSYCZNYCH W PRZYPADKU ROZPYLENIA, ROZLANIA, ROZSYPANIA

Nauczyciele lub inni pracownicy szkoły, którzy zaobserwowali lub uzyskali od innych informację potwierdzającą powyższe sytuacje, mają obowiązek:

1. Przebywania z uczniami do czasu rozwiązania sytuacji.
2. Natychmiastowego powiadomienia Dyrektora szkoły.
3. Wyprowadzenia uczniów z miejsca zagrożenia.
4. Udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanym uczniom.
5. W miarę możliwości usunięcia skutków zagrożenia. Jeżeli rozpylono gaz, należy w miarę możliwości przewietrzyć pomieszczenie, celem zmniejszenia jego stężenia.
6. W sytuacji rozpylenia proszku należy zamknąć drzwi i okna, aby ruch powietrza nie rozniósł substancji na dalsze części szkoły.
7. Jeśli rozlano substancję żrącą, np. kwas, należy ewakuować niezwłocznie uczniów z pomieszczenia, a pomieszczenie zamknąć.
8. Jeśli droga ewakuacji prowadzi przez obszar zagrożony należy polecić uczniom prowizoryczne osłonięcie dróg oddechowych (np. częścią zdjętej garderoby, rękawem itp.).
9. Równolegle do działań nauczyciela, Dyrektor wdraża stosowne procedury dotyczące postępowania w powyższych sytuacjach: powiadamia o zdarzeniu Policję, a także- stosownie do rodzaju materiałów lub substancji- straż pożarną, SANEPID i w razie potrzeby pogotowie ratunkowe. Kieruje ewakuacją zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami ewakuacji, organizuje działania powstrzymujące dalsze rozprzestrzenianie się substancji, powiadamia o zdarzeniu organ prowadzący szkołę.

Procedury postępowania związane
z zapewnieniem bezpieczeństwa
uczniom w sytuacjach kryzysowych

PROCEDURY ORGANIZOWANIA WYCIECZEK SZKOLNYCH

WYCIECZKI DALSZE Z PRZEJAZDEM AUTOKAREM

Na każdą dalszą wycieczkę trzeba się odpowiednio przygotować.

1. Zadbać o pisemne oświadczenia rodziców:

....., dn.

OŚWIADCZENIE

Znając stan zdrowia mego dziecka..... ucznia kl.

Wyrażam zgodę na jego udział w wycieczce szkolnej do.....

W terminie pod opieką

Środek transportu

Oświadczam, że o programie i regulaminie wycieczki zostałem poinformowany na zebraniu w dniu

.....

Podpis rodziców/opiekunów

2. Dokładnie poinformować rodziców o programie i regulaminie wycieczki.
3. Przypomnieć uczniom w przeddzień wyjazdu zasady poruszania się po drogach, wsiadania i wysiadania z pojazdu, marszu w grupie i podstawowe zasady bezpieczeństwa w podróży.
Zapisać ten fakt w dzienniku lekcyjnym.
4. Zostawić w sekretariacie szkoły kartę wycieczki wraz z listą uczestników oraz telefony kontaktowe do opiekunów i miejsc noclegowych.
5. Zabrać ze sobą apteczkę podróżną, zawierającą środki opatrunkowe, przeciwbólowe, krople żołądkowe, leki na chorobę lokomocyjną. Wskazane jest również posiadanie przynajmniej jednej butelki wody mineralnej niegazowanej (1,5 – 2 l), rolki ręczników papierowych, papieru toaletowego i kilku foliowych torebek.
6. Przed odjazdem sprawdzić, czy kierowca zgłosił autokar do kontroli i czy ma stosowne potwierdzenie, że pojazd jest sprawny. Najlepiej, jeśli policja zostanie powiadomiona o terminie wyjazdu i stawia się na miejscu zbiórki, dokonując ostatecznej weryfikacji sprawności pojazdu i trzeźwości kierowcy.

7. W autokarze najbliższej przodu sadza się dzieci źle znoszące podróż. Należy pamiętać, że co najmniej 1 opiekun powinien jechać z tyłu pojazdu. W przypadku obecnych autokarów z trzema wejściami opiekun powinien jechać przy każdym wejściu. Częstym błędem jest to, że opiekunowie siadają razem, nie mając pełnej kontroli nad tym, co dzieje się w autokarze. Liczebność miejsc w autokarze (z reguły 38 do 56 miejsc) wskazuje, że powinno się w nim znajdować co najmniej 3 nauczycieli.
8. **Zatrzymujemy się wyłącznie na stacjach benzynowych.** Nie wolno urządzać tzw. dzikich postojów. Po każdym postoju przed odjazdem sprawdza się, czy wszyscy wrócili i są na swoich miejscach.
9. W przypadku wyjazdów wielodniowych po przybyciu na miejsce należy sprawdzić, co zostało dzieciom z prowiantu przygotowanego na drogę. Starannie selekcionuje się go i kategorycznie wyrzuca wszystkie produkty grożące zepsuciem.
10. Przed zakwaterowaniem na nocleg należy sprawdzić stan pokoi, wskazać ewentualne usterki i zniszczenia w celu wykluczenia odpowiedzialności uczniów pozostających pod naszą opieką. Trzeba sprawdzić, czy należycie funkcjonują łazienki i sanitariaty.
11. Trzeba ustalić zasady ewentualnego opuszczania budynku.

WYCIECZKI DALSZE Z PRZEJAZDEM POCIĄGIEM

1. Zbieramy pisemne oświadczenia rodziców:

....., dn.

OŚWIADCZENIE

Znając stan zdrowia mego dziecka..... ucznia kl.

Wyrażam zgodę na jego udział w wycieczce szkolnej do.....

W terminie pod opieką

Środek transportu

Oświadczam, że o programie i regulaminie wycieczki zostałem poinformowany na zebraniu w dniu

.....

Podpis rodziców/opiekunów

1. Dokładnie informujemy rodziców o programie i regulaminie wycieczki.
2. Przypomnieć uczniom w przeddzień wyjazdu zasady poruszania się po drogach, wsiadania i wysiadania z pojazdu, marszu w grupie i podstawowe zasady bezpieczeństwa w podróży. Należy **zapisać ten fakt w dzienniku lekcyjnym**. Zadbać by wszyscy mieli aktualne legitymacje szkolne.
3. Zostawić w sekretariacie szkoły kartę wycieczki wraz z listą uczestników oraz telefony kontaktowe do opiekunów i miejsc noclegowych.
4. Zabrać ze sobą apteczkę podrózną, zawierającą środki opatrunkowe, przeciwbólowe, krople żołądkowe, leki na chorobę lokomocyjną. Wskazane jest również posiadanie przynajmniej jednej butelki wody mineralnej niegazowanej (1,5 – 2 l), rolki ręczników papierowych, papieru toaletowego i kilku foliowych torebek.
5. W pociągu najbliższej drzwi na korytarz sadza się dzieci źle znoszące podróż. Co najmniej 1 opiekun powinien przebywać na korytarzu. Częstym błędem jest to, że opiekunowie siadają razem, nie mając pełnej kontroli nad tym, co się dzieje w przedziałach czy na korytarzu. W zależności od liczby uczniów należy zapewnić co najmniej 1 nauczyciela na 2 przedziały (16 osób).
6. Zasady wsiadania i podróży: jeden z nauczycieli powinien wsiadać jako pierwszy i zabezpieczać dzieci wewnątrz pociągu, drugi wsiada jako ostatni, po sprawdzeniu, czy wszystkie dzieci bezpiecznie wsiadły. W pociągu nauczyciele sprawdzają, czy wszyscy

mają bilety i ważne legitymacje (bądź kasują bilet grupowy) i mają baczenie na sytuację na przystankach, czy nikt nie wysiadł samowolnie, nie został zmuszony do tego bądź nie wypadł czy w inny sposób nie opuścił pociągu. Zwracamy uwagę także na to czy nikt nie zaczepia dzieci. W przypadku nieporządkanych zachowań ze strony współpasażerów (zaczepki, nagabywania, niestosowne zachowania z podtekstem erotycznym czy seksualnym) jeden z opiekunów winien zgłosić to do kierownika pociągu bądź konduktora i żądać wezwania sił porządkowych (policji, straży miejskiej)

7. Powinno się w miarę możliwości unikać połączeń z przesiadkami. Po każdej przesiadce przed odjazdem trzeba sprawdzić czy wszyscy są na swoich miejscach.
8. W przypadku wyjazdów wielodniowych po przybyciu na miejsce sprawdza się co zostało dzieciom z prowiantu przygotowanego na drogę. Starannie selekcionuje się go i kategorycznie wyrzuca wszystkie produkty grożące zepsuciem.
9. Przed zakwaterowaniem na nocleg należy dokonać przeglądu stanu pokoi, wskazać ewentualne usterki i zniszczenia w celu wykluczenia odpowiedzialności uczniów pozostających pod naszą opieką. Trzeba sprawdzić, czy należycie funkcjonują łazienki i sanitariaty.
10. Trzeba ustalić zasady ewentualnego opuszczania budynku.

ZASADY ZACHOWANIA UCZESTNIKÓW WYCIECZKI

1. Wszyscy uczestnicy zobowiązani są do wykonywania poleceń kierownika wycieczki oraz opiekunów,
2. Zabrania się samowolnego oddalania się od grupy.
3. Należy przestrzegać punktualnego stawiania się w miejscach zbiórek.
4. W miejscach noclegowych należy przestrzegać wewnętrznych regulaminów ośrodków wypoczynkowych (cisza nocna, porządek).
5. Należy zachować się stosownie do miejsca pobytu (nie krzyczeć, nie niszczyć przyrody, nie rozpalać ognisk w miejscach niedozwolonych).
6. Zabrania się spożywania i posiadania wszelkich używek (alkohol, papierosy, narkotyki). W przypadku stwierdzenia posiadania lub ich spożycia kierownik wycieczki jest zobowiązany do powiadomienia rodziców i Dyrekcji Szkoły.
7. Wszelkie niedyspozycje trzeba zgłaszać opiekunowi. Zabrania się przyjmowania leków bez wiedzy opiekuna.
8. Uczestnik powinien dbać o bezpieczeństwo własne i innych osób.
9. Kąpiel w basenach i zbiornikach wodnych możliwa jest tylko za zgodą opiekuna i pod opieką ratownika.
10. Każdy uczestnik wycieczki powinien być wyposażony w odpowiedni strój i ekwipunek (w zależności od rodzaju wycieczki).
11. W przypadku dłuższych przemarszów należy dostosować tempo marszu do najsłabszych jednostek w grupie. Osoby te powinny maszerować na czele grupy.
12. Uczestnicy potwierdzają własnoręcznym podpisem fakt zapoznania się z regulaminem i zobowiązują się przestrzegać zawartych w nich zasadach.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIA W ZESPOLE SZKÓŁ PUBLICZNYCH W MOSTACH

DEFINICJA

Wypadek - nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawiania ucznia pod opieką szkoły:

- na terenie szkoły
- poza terenem szkoły (wycieczki, zawody, treningi, wyjścia pod opieką nauczycieli).

CELE PROCEDURY

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników szkoły gwarantujących poszkodowanemu uczniowi należytą opiekę i niezbędną pomoc.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE

Dyrektor, nauczyciele, pracownicy niepedagogiczni, specjalista ds. bhp

OPIS DZIAŁAŃ

1. Pracownik szkoły, który otrzymał wiadomość o wypadku ucznia:
 - niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy (ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy poszkodowanemu w wypadkach stanowią załącznik do procedury)
 - nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
 - niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły,
2. O każdym wypadku dyrektor szkoły lub nauczyciel pod opieką, którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego. Fakt ten dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia matki/ojca ucznia o wypadku.
3. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim:

- potrzebę wezwania pogotowia,
- potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica,
- godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia

Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

4. w każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe
5. O każdym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracujący z placówką pracownika służby bhp
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego
8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
9. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy i odpowiada za nie
10. Dyrektor szkoły powołuje członków zespołu powypadkowego:
 - w skład zespołu wchodzi współpracujący ze szkołą pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz SIP lub inny pracownik przeszkolony w zakresie bhp
 - jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby bhp, w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły oraz SIP
 - w składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty,
 - przewodniczącym zespołu jest pracownik służby bhp, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu-przewodniczącego zespołu wyznacza dyrektor szkoły
 - zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową:
 - spisuje oświadczenie poszkodowanego (w obecności rodzica lub instruktora)
 - spisuje oświadczenie świadków wypadku
 - sporządza szkic lub fotografię miejsca wypadku (dotyczy sytuacji określonej w pkt 8)

- uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela pod opieką, którego uczeń przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek
- uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku
- sporządza protokół powypadkowy
- protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły
- w sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu; członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym
- przewodniczący zespołu poucza osoby reprezentujące poszkodowanego o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego,
- z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają ten fakt podpisem w protokole:
 - protokół oraz potwierdzoną polisę ubezpieczeniową doręcza się rodzicom (opiekunom prawnym) poszkodowanego, którzy potwierdzają to podpisem w protokole,
 - organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół doręcza się na ich wniosek,
 - jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole,
 - w ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbiorze protokołu),
 - zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącego zespołu,
 - zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności: niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego, sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebraniem materiałem dowodowym
 - zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący
 - po rozpatrzeniu organ prowadzący może: zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych, powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego

11. Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków wg wzoru określonego w rozporządzeniu MENiS z dnia 31. 12. 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych szkołach i placówkach.
12. Dyrektor szkoły omawia z pracownikami okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobiegania im.

PIERWSZA POMOC NA MIEJSCU ZDARZENIA

GDY POSZKODOWANY JEST PRZYTOMNY

1. Próbujeśmy nawiązać z nim kontakt słowny, ocenić orientację, co do miejsca, czasu i charakteru zdarzenia, sprawdzić zdolność do wykonywania prostych poleceń (wysuń język, zamknij oczy). Przeprowadzamy tzw. wywiad - staramy się dowiedzieć od poszkodowanego, co się stało i co go boli, czy choruje na coś oraz jakie leki przyjmuje i czy jest na jakieś leki uczulony. Wypytywamy także ewentualnych świadków zdarzenia o przyczynę stanu osoby poszkodowanej.
2. Sprawdzamy tętno i czy poszkodowany nie ma kłopotów z oddychaniem.
3. Przystępujemy do określenia urazów i ich opatrzenia, cały czas rozmawiając z poszkodowanym.
4. W razie potrzeby wzywamy lekarza.

POSTĘPOWANIE Z NIEPRZYTOMNYM

1. Upewnij się, czy poszkodowany i wszyscy świadkowie zdarzenia są bezpieczni.
2. Sprawdź reakcję poszkodowanego na bodźce (osoba nie reagująca na potrząsanie za barki i głos).
3. Głośno zawołaj o pomoc.
4. Udrożnij drogi oddechowe poprzez odchylenie głowy i odciągnięcie żuchwy.
5. Oceń oddech (za pomocą 3 zmysłów przez 10 sekund):
 - oceń wzrokiem ruch klatki piersiowej
 - nasłuchuj przy ustach poszkodowanego szmerów oddechowych
 - staraj się wyczuć ruch powietrza na swoim policzku

Jeżeli oddech jest prawidłowy:

- przeprowadź badanie osby, zbierz informację od świadków zdarzenia
- ułóż poszkodowanego w pozycji bezpiecznej,
- okryj poszkodowanego kocem termicznym,
- wyślij kogoś lub sam udaj się po pomoc (wezwij pogotowie)
- regularnie oceniaj oddech

Uwaga! W przypadku kobiety ciężarnej układamy ją na lewym boku.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU OMDLENIA

1. Ułóż poszkodowanego na plecach.
2. Zastosuj pozycję cztero kończynową tj. jednocześnie uniesienie kończyn górnych i dolnych.
3. Zapewnienie dostępu świeżego powietrza.
4. Poluznienie krawata, rozpięcie kołnierzyka.
5. Do momentu odzyskania przytomności – kontrola parametrów życiowych.
6. Jeśli po kilku minutach świadomość nie powraca – wezwanie pogotowia.

ALGORYTM POSTĘPOWANIA WOBEC OSOBY DOROSŁEJ Z ZATRZYMANYM KRAŻENIEM

1. Upewnij się czy poszkodowany jest bezpieczny.
2. Sprawdź reakcję poszkodowanego na bodźce..
3. Głośno zawołaj o pomoc.
4. Udrożnij drogi oddechowe poprzez odgięcie głowy i uniesienie żuchwy.
5. Oceń oddech za pomocą 3 zmysłów przez 10 sekund..
6. Jeżeli oddech jest nieprawidłowy wezwij Pogotowie i rozpocznij uciskanie klatki piersiowej. Połącz uciskanie klatki piersiowej z oddechami ratowniczymi.
7. Kontynuuj uciskanie klatki piersiowej i oddechy ratownicze w stosunku 30:2 .
8. Przerwij swoje działanie w celu sprawdzenia stanu poszkodowanego tylko w przypadku gdy zacznie oddychać. W innym przypadku nie przerywaj resuscytacji.

ALGORYTM POSTĘPOWANIA WOBEC DZIECKA Z ZATRZYMANYM KRAŻENIEM

1. Upewnij się czy poszkodowany jest bezpieczny
2. Sprawdź reakcję poszkodowanego na bodźce
3. Głośno zawołaj o pomoc.
4. Udrożnij drogi oddechowe poprzez odgięcie głowy i uniesienie żuchwy.
5. Oceń oddech za pomocą 3 zmysłów przez 10 sekund.
6. Jeżeli dziecko nie oddycha lub ma oddechy agonalne(nieregularne, rzadkie) to:
 - delikatnie usuń widoczne ciała obce mogące powodować niedrożność dróg oddechowych,
 - wykonaj 5 pierwszych oddechów ratowniczych,
 - jeśli dziecko jest nadal nieprzytomne ułóż je w pozycji bezpiecznej, okryj je kocem termicznym.

7. Oceń układ krążenia dziecka nie dłużej niż 10 sekund(poszukiwanie oznak np. ruch, kaszel, prawidłowy oddech).
8. Jeśli brak oznak krążenia to rozpocznij uciskanie klatki piersiowej; połącz uciskanie klatki z oddechami ratowniczymi (15:2 lub 30:2)

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU KRWOTOKU ZEWNĘTRZNEGO (OSOBA PRZYTOMNA)

1. Usadź lub ułóż rannego w wygodnej pozycji, unieś zranioną część ciała .
2. Nie przemieszczaj rannego, jeśli podejrzewasz złamanie.
3. Zatamaj upływ krwi przez bezpośrednie uciśnięcie palcami miejsca krwawienia.
4. Uciskaj mocno przez 10 minut, jeśli krwawienie nie ustanie uciskaj do skutku. W razie krwotoku z kończyny unieś ją jedną ręką a drugą uciskaj.
5. Na ranę załóż opatrunek uciskowy.
6. Unieruchom zranioną kończynę.
7. Kiedy uformuje się skrzep, nie poruszaj zranionej kończyny.
8. Jeśli krew przesiąka przez opatrunek nałóż następną warstwę tkaniny i nadal uciskaj ranę. Nie zmieniaj opatrunku.
9. W przypadku zmiążdżenia lub obcięcia kończyny zakładamy opaskę uciskową.

KRWAWIENIE Z NOSA

1. Posadź poszkodowanego, uspokój go, pochyl głowę, rozluźnij ubranie wokół szyi.
2. Niech poszkodowany oddycha ustami, a palcami zaciśnię nos.
3. Przyłóż zimny opatrunek bezpośrednio na nos i na kark.

OPARZENIA

1. Usunąć oparzonego z miejsca wypadku, zabezpieczyć drożność dróg oddechowych.
2. Dokładnie ugasić odzież.
3. Natychmiast schłodzić powierzchnię oparzoną przez 15 minut
4. Zdjąć natychmiast obrączki, pierścionki, krawat.
5. Ranę po oparzeniu należy zabezpieczyć suchym ,czystym opatrunkiem
6. Przy oparzeniach w okolicach ust i gardła schładzać powierzchnię na zewnątrz, a jamę ustną płukać zimną wodą lub ssać kostki lodu.
7. Przy oparzeniach chemicznych spłukać powierzchnie oparzone bieżącą wodą przez 15 minut.
8. W przypadku oparzeń o dużej powierzchni należy wezwać pogotowie.

URAZY KOŃCZYN – złamania, skręcenia, zwichnięcia

Złamanie to przerwanie ciągłości kości. Złamania dzielimy na zamknięte (nie ma przerwania ciągłości skóry; złamania otwarte (jest uszkodzona skóra i tkanki głębiej położone)

Objawy złamania : ból, obrzęk, zmiana zabarwienia skóry, zniekształcenie kończyny, utrata funkcji złamanej kończyny, przy złamaniu otwartym widoczne kości.

Skręcenie to uszkodzenie struktur okołostawowych(więzadeł, torebki stawowej), czemu nie towarzyszy uszkodzenie kości.

Objawy skręcenia: ból, obrzęk, zmiana zabarwienia skóry, zniekształcenie stawu na skutek obrzęku, utrata ruchomości stawu.

Zwichnięcie to przemieszczenie przylegających do siebie powierzchni stawowych.

Objawy zwichnięcia: ból, zniekształcenie stawu, przymusowe ułożenie, zasinienie kończyny, ochłodzenie, brak wyczuwalnego tętna, brak czucia, porażenie kończyny.

Postępowanie przy złamaniach, zwichnięciach, skręceniach:

1. Usunięcie odzieży z nad miejsca uszkodzenia(poprzez rozcięcie).
2. Jeśli są obecne rany, to przykrycie jałowym opatrunkiem.
3. Jeśli jest obecne krwawienie to zatamowanie.
4. Stabilizacja uszkodzonej kończyny poprzez unieruchomienie w pozycji w jakiej się znajduje.
5. Przy złamaniach unieruchamia się dwa sąsiadujące ze sobą stawy
6. Przy uszkodzeniach stawu unieruchamia się staw i sąsiadujące kości.

URAZY GŁOWY

Urazy głowy należy podejrzewać w następujących przypadkach: upadku z wysokości, przy skokach do wody, przy rażeniu piorunem, przy uprawianiu sportów.

Złamania kości czaszki mogą dotyczyć : mózgowczaszki, twarzoczaszki, podstawy czaszki.

Objawy złamania podstawy czaszki: ból, wymioty, zaburzenia świadomości, zmiana zabarwienia skóry wokół oczu, możliwość wycieku płynu mózgowo- rdzeniowego, tętno zwolnione jeśli dochodzi do wzrostu ciśnienia wewnątrzczaszkowego; tętno przyśpieszone jeśli współistnieje wstrząs hipowolemiczny zwany krwotocznym.

Urazy mózgu: wstrząśnienie, stłuczenie, krwawienie wewnątrz czaszkowe.

Wstrząśnienie mózgu – objawy : nagła ,chwilowa utrata przytomności, niepamięć wsteczna, nudności, wymioty, ból głowy.

Postępowanie w przypadku urazu głowy:

1. Ocena zagrożenia poszkodowanego na miejscu zdarzenia.
2. Wezwanie pomocy.
3. Zebranie wywiadu.
4. Zbadanie poszkodowanego
 - w przypadku uszkodzenia odcinka szyjnego kręgosłupa wykonanie stabilizacji szyi i głowy z równoczesnym udrożnieniem dróg oddechowych,
 - ocena oddechu i tętna,
 - ocena ryzyka wymiotów i zabezpieczenia dróg oddechowych,
 - ocena i zatamowanie krwawień, unieruchomienie złamań.
5. Zabezpieczenie poszkodowanego przed utratą ciepła.
6. Okresowa kontrola funkcji życiowych.

URAZY KRĘGOSŁUPA I RDZENIA KRĘGOWEGO

Uszkodzenie kręgosłupa –objawy: ból, zniekształcenie krzywizn kręgosłupa, ograniczenie ruchomości.

Uszkodzenie rdzenia kręgowego – objawy: możliwość wystąpienia zaburzeń oddychania, wstrząs, porażenie kończyn i tułowia, porażenie pęcherza moczowego, zwieracza odbytu.

Postępowanie:

1. Wezwanie pomocy.
2. Unieruchomienie głowy, szyi oraz tułowia.
3. Ocena funkcji życiowych: udrożnienie dróg oddechowych, tamowanie krwawień
4. Nie należy poszkodowanego poruszać aż do przyjazdu pogotowia.

CIAŁA OBCE W GAŁCE OCZNEJ

1. Pod powieką dolną – poszkodowanemu należy polecić patrzeć ku górze i pocierać wewnętrzną powierzchnię powieki dolnej rogiem chusteczki w kierunku donosowym.
2. Pod powieką górną- poszkodowanemu kazać skierować wzrok ku dołowi, uchwycić za rzęsy górnej powieki i pociągnąć ku dołowi nad dolną powiekę.
3. Przy ciałach obcych tkwiących w gałce ocznej (kawałki metalu, drzazgi, nie wolno

ich usuwać. Należy zabandażować obie gałki oczne i przetransportować poszkodowanego do lekarza.

CZYNNOŚCI OSOBY UDZIELAJĄCEJ POMOCY WOBEC POSZKODOWANEGO ZATRUTEGO RÓŻNYMI ŚRODKAMI

1. Usunięcie poszkodowanego z niebezpiecznego otoczenia.
2. Sprawdzenie i zabezpieczenie podstawowych parametrów życiowych (sprawdzenie przytomności, udrożnienie dróg oddechowych, oddech, krążenie).
3. Wezwanie karetki pogotowia.
4. Jeżeli jest to możliwe to jak najszybsze usunięcie trucizny(prowokowanie wymiotów, płukanie żołądka, zmycie skóry czystą wodą).
5. Zabezpieczenie wszelkich odpadków i opakowań po lekach, narkotykach, środkach chemicznych i zabranie ich razem z poszkodowanym do szpitala.